

LISTOPAD 1989

17. listopad 1989—2019

30 let svobody

Dnes před 30 lety

premiéra v neděli 17. 11. a ve středu 27. 11. na ČT1

Jakub Železný divákům připomene zlomové události listopadu 1989

Před 30 lety odstartovala studentská demonstrace sled událostí, které vyvrcholily pádem režimu o pouhých pár týdnů později. Povolená manifestace vysokoškolských studentů spontánně pokračovala z Albertova pochodem do centra Prahy, kde byla část demonstrantů uzavřena policejními kordony na Národní třídě mezi ulicemi Spálená a Mikulandská do pasti, ze které nebylo úniku. Poté proti pokojnému shromáždění brutálně zakročily oddíly Veřejné bezpečnosti a také protiteroristická jednotka Odboru zvláštního určení Ministerstva vnitra, takzvané červené barety. Mnoho lidí bylo zraněno, někteří z nich se dodnes potýkají s trvalými zdravotními následky. Přestože později vznikla vyšetřovací komise a událostmi se zabývalo mnoho historiků, dodnes nejsou všechny okolnosti, které k zásahu vedly, zcela vyjasněny. Netradiční zpravodajský pořad přenese diváky přímo do dění dne 17. listopadu a poodhalí zákulisní souvislosti z pohledu aktuálních historických poznatků. I tentokrát bude dění rekonstruovat pomocí soudobých zpravodajských prostředků. Ty už v roce 1989 mohla tehdejší ČST částečně využít, kdyby nebyla ovládána stranickým vedením a cenzurou. Spolu s moderátorem Jakubem Železným vystoupí reportéři, historici a pamětníci.

scénář: Milan Kruml **režie:** Roman Petrenko **dramaturgie:** Rebeka Bartůňková
vedoucí produkce: Jan Čumpelík **manažer realizace:** Petr Morávek
manažer vývoje: Radomír Šofr **moderuje:** Jakub Železný

Televize měla v listopadu 89 mimořádně specifickou úlohu, říká Jakub Železný

Diváci už viděli události před sto lety, před sedmdesáti lety, před padesáti lety... Jak bude vypadat pořad Dnes před 30 lety?

Osobně se bude trochu ten pořad lišit v tom, že bude první, kdy moderátor je zároveň pamětníkem... ale pamětníků je obrovské množství, tak možná i proto budeme ještě pečlivější a preciznější.

Je oproti předešlým pořadům více obrazových materiálů?

Samozřejmě, to je velká výhoda, princip těch dílů třeba o vzniku Československa byl „co by dělala televize, kdyby tehdy existovala,“ teď je to o výročí, kdy existovala a měla mimořádně specifickou úlohu.

Pořad má stopáž necelou hodinu. Jaké události ze 17. listopadu nabídne?

Nabídneme samozřejmě to podstatné – tedy průběh pochodu z Albertova přes Vyšehrad až na Národní třídu. To vše v kontextu doby a s vysvětlením, co tomu dni předcházelo a co následovalo.

Tentokrát se objeví zpravodajský souhrn i o týden později, z událostí dne 27. listopadu.

Ano, generální stávka byla prvním pomyslným vrcholem revoluce, za mě bylo podstatnější datum až 29. listopadu, kdy de iure komunistický režim padl, protože Federální shromáždění zrušilo ústavní článek o vedoucí úloze komunistické strany.

Jaké osobnosti přiblíží dění?

Události 17. listopadu přiblíží v pořadu historici Pavel Žáček nebo Miroslav Vaněk. Přímé dění divákům připomene Monika Pajerová nebo Igor Chaun. Zajímavý pohled nabídne člen tehdejší Nezávislé vyšetřovací komise zdravotníků doktor Jan Votoček, který vyšetřoval zákrok na Národní třídě a následně sepsal závěrečnou zprávu komise. Generální stávku zase připomene sociolog Ivan Galal nebo Petr Müller, který o pár dnů dříve přivedl na Václavské náměstí dělníky z ČKD. V pořadu se ale objeví například tehdejší student Šimon Pánek nebo Jan Ruml, tehdy člen nově založeného Občanského fóra.

Jak vy osobně vzpomínáte na listopadové dění?

Jakožto opravdový pamětník, tedy i účastník onoho pochodu, na to vzpomínám, přiznávám, s mimořádně zjitřenými emocemi. Zvláště v poslední době.

Jan Potměšil: Nikdy bych neměnil

premiéra v úterý 19. 11. na ČT2

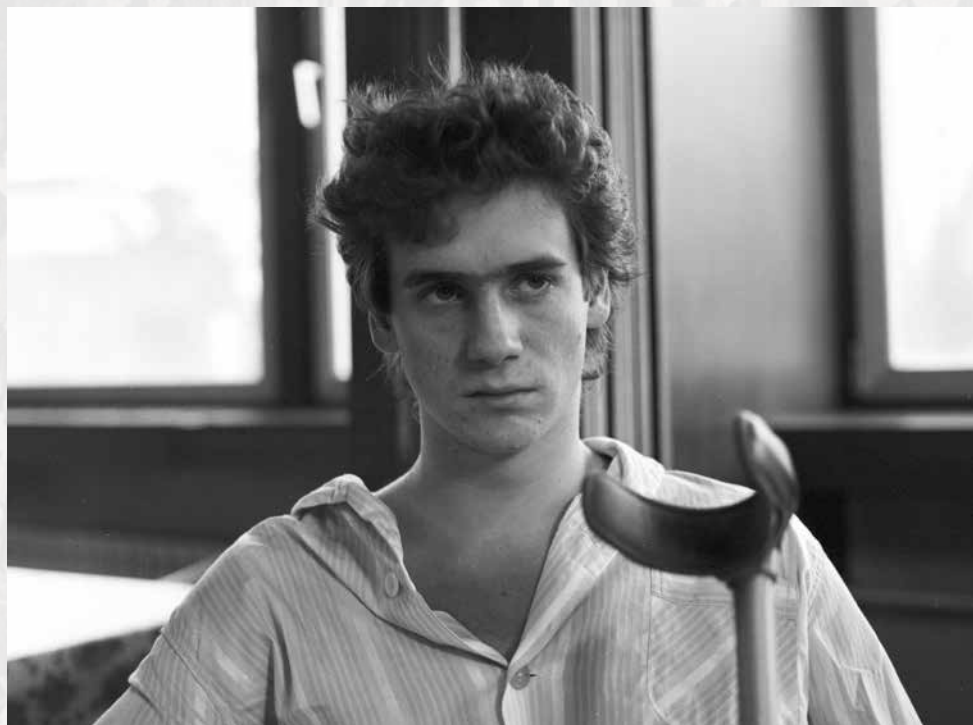
Tvář sametu se smutným osudem

Dokumentární film spojuje osobní příběh známého herce Jana Potměšila s dějinnými událostmi roku 1989. Na vzniku a průběhu Sametové revoluce měli velký vliv studenti a herci. Demonstrovali, stávkovali, ale hlavně se pokoušeli informovat i vzdálené regiony o tom, co se děje. Jeden z nich, Jan Potměšil, za tuto činnost zaplatil hodně vysokou cenu - při návratu ze setkání s ostravskými horníky se vyboural v autě. Ostatní vyvázli bez úhony, ale Jan Potměšil téměř zemřel a doživotně ochrnul. Silou vůle a pozitivním přístupem k životu se mu podařilo vrátit se nejen do běžného života, ale taky ke své profesi. Jak se na smysl revolučních aktivit dívá dnes, a jak to vidí jeho tehdejší souputníci? Stálo to všechno za to?

námět, scénář a režie: Martin Slunečko a Miloslav Šmídmejster

dramaturgie: Bára Kopecká **kamera:** Miroslav Souček

výkonný producent: Roman Blaas **kreativní producentka:** Martina Šantavá

Neměl jsem strach, tolik jsem po změně politických a společenských poměrů toužil, říká Jan Potměšil

Dokument dělí několik zásadních momentů vašeho života. V rámci Palachova týdne jste se zúčastnil demonstrace, při které Vás zatkli. Jak reagovali na vaši absenci v divadle?

Ten den jsem měl hrát představení ve studentském divadle Disk, pravděpodobně Jeptišku, kterou jsme nazkoušeli s Lucií Bělohradskou. Naštěstí ve škole byla většina podobně smýšlejících lidí, na demonstrace nás chodila většina, takže to nemělo nějaké velké následky. Já jsem si tehdy nemohl pomoci, v naší rodině bylo jasné, co je třeba dělat. Vlastně jsem ani neměl strach, tolik jsem po té změně politických a společenských poměrů toužil.

Můžete přiblížit svoje první revoluční dny?

Promoval jsem na začátku listopadu, od podzimu jsem byl v angažmá v Divadle na Vinohradech, takže jsem se stal takovou přirozenou spojkou mezi divadlem a studenty DAMU. Neexistovaly mobilní telefony, všechno se muselo oběhat, a to byla moje doména. Občas mě poslali s nějakým vzkazem i do Laterny Magiky v paláci Adria, kde sídlilo Občanské fórum. Měl jsem vazby i na fotbalisty, protože v té době jsem ještě aktivně hrál, takže v neděli 19. listopadu mě zatkli u Sparty na Letné s nějakými letáky v batohu. Ten večer jsem měl také hrát, Neapolskou chorobu s Leošem Suchařípou v Žižkovském divadle, ale v té době už divadla dávno nehrála.

Uvědomoval jste si rozdílné vnímání situace a dění v listopadu 1989 mezi pražskou a mimopražskou společností nebo mezi uměleckou a mimouměleckou sférou?

Obrovský rozdíl byl samozřejmě v informovanosti. V Praze se začali scházet divadelníci s diváky v divadlech, objevovaly se první ručně psané plakáty na výlohách a zdech, lidé spolu komunikovali. Mimo Prahu a mimo tuto skupinu byli lidé odkázáni na oficiální sdělovací prostředky, kterým to dost dlouho trvalo. Ale velký mítink v Ostravě, kam jsme jeli 8. prosince přesvědčovat především horníky o nutnosti změn, už přenášela Československá televize.

Jak vzpomínáte na svou „comebackovou“ roli v inscenaci Daniely Fischerové Hodina mezi psem a vlkem?

Když za mnou přišel Jakub Špalek do nemocnice a nabídl mi tu roli, myslil jsem si, že se zbláznil. Po roce a půl v nemocnici jsem si nepamatoval žádný text, na vozíku jsem byl pořád ještě nesvůj. Neuměl jsem si to představit. Uklidnil mě tím, že představitel soudce sedí v hledišti mezi diváky a komunikuje jen hlasem. Tak jsme si řekli, že to prostě zkusíme. V další inscenaci už jsem vyjel na jeviště a brzy už nám to ani nepřišlo.

Jak dlouho Vám trvalo, než jste si udělal ze svého handicapu přednost?

Přednost asi není to úplně správné slovo. Ale okamžitě, jak jsem si začal uvědomovat svoji situaci, jsem si položil otázku, jestli chci žít normálně nebo se utápět v sebelítosti. Věděl jsem, že život v sebelítosti, není život. Proto jsem se také nikdy netrápil tím, proč se to stalo zrovna mě - proč by se to nemělo stát zrovna mě? Vzal jsem to jako výzvu, že když jsem neumřel, musím ukázat, že chci žít. A těch třicet let vlastně nedělám nic jiného.

Oscillovali jsme mezi osobním příběhem a příběhem sametové revoluce, říkají Martin Slunečko a Milan Šmídmajer

O čem je dokument Jan Potměšil: Nikdy bych neměnil?

Martin Slunečko: Dokument jsme vystavěli ve více rovinách, které se protínají. Neobyčejný příběh herce, bojovníka za svobodu, který na začátku své hvězdné kariéry riskoval vyhazov z DAMU, aktivního spoluvůdce sametové revoluce, účastníka velmi vážné autonehody a člověka, který se popral se svým osudem a na vozíku se vrátil ke své herecké profesi. Další rovinou je samotný příběh sametové revoluce, jak ji vnímal Jan Potměšil a jeho spolužáci z DAMU a další herci.

Prostřednictvím jakých osobností představíte Jana Potměšila?

Miloslav Šmídmajer: Honza Potměšil se především představí sám – vypráví nám svůj příběh. A jen „bílá místa“, která si nemůže pamatovat, protože byl v kómatu, nám doplní Jan Kačer, Honzova tehdejší přítelkyně Bela Schenková nebo kamarád Tomáš Karger.

M. Slunečko: Právě ten Honzovi pomáhal v nemocnici v rámci náhradní vojenské služby. Dál tam mluví Pavel Lagner nebo Jakub Špalek, který začlenil Honzu mezi herce svého divadelního spolku. Pak také organizátorka demonstrace na Albertově 1989 Monika Pajerová, herec Tomáš Töpfer nebo mluvčí Občanského fóra Jiří Černý.

Změnil se během natáčení nějak zásadně námět?

M. Šmídmajer: Na začátku devadesátých let jsem natočil právě pro Martina krátký dokument s Honzou o tom, jak se dokázal vrátit do života. A protože jsme s Martinem Slunečkem byli osobně na Národní třídě 17. listopadu, toužili jsme natočit k výročí nějaký dokument. Tak jsme se vrátili k příběhu Honzy, rozšířili ho a výhoda byla, že jsme o něm hodně věděli, sametovou revoluci jsme nejen zažili, ale i intenzivně s nadšením prožili, takže stačila jedna dlouhá káva s Honzou a vše jednu sobotu utřídit, abychom byli připraveni. Na Martinovi pak bylo vyhledávání v archivech, protože je mnohem trpělivější a navíc ho to baví. Ale myslím, že tentokrát se dost zapotil.

M. Slunečko: Oscilovali jsme mezi unikátním osobním příběhem Honzy – herce, který se už za minulého režimu účastnil demonstrací za svobodu a riskoval, že skončí na DAMU – a příběhem sametové revoluce, jak ji vnímal Honza a jeho spolužáci z DAMU. Třicet let je dlouhá doba a pro dnešní generaci čtyřicátníků je sametová revoluce stejně vzdálená jako pražské jaro 1968. Abychom posílili faktografii a atmosféru, která tady panovala před listopadem 1989, vyhledali jsme v archivech dobové filmové záběry z Originálního videožurnálu, který České televizi poskytl svůj archiv. Jde především o záběry otřesné brutality, kdy při demonstracích proti sobě stáli bezbranní lidé a dobře organizovaná policie a milicionáři.

Čeho si na panu Potměšilovi nejvíc vážíte?

M. Slunečko: Jeho neskonaleho optimismu. Honza s úsměvem dokázal překonávat překážky, které si mnohdy neumíme ani představit. Ani Honza se nemůže ubránit pohledu na listopadové dny 1989 pod úhlem současného dění. A přes dnešní politický a společenský vývoj, kdy se sametová revoluce zpochybňuje, kdy se píší petice za přejmenování letiště Václava Havla a kdy součástí slovníku některých politiků je slovo havloid, Honza stále věří ve smysl sametové revoluce a svobody, kterou přinesla. Nikdy v novodobé historii jsme nežili tak dlouho ve svobodě jako posledních třicet let. Honza současně tvrdí, že si ji musíme hlídat. Lidé si totiž svobody začnou vážit až v době, kdy ji ztratí.

M. Šmídmajer: Honza je nesmírně talentovaný herec, poctivý, pokorný ke svému řemeslu a lidsky nesmírně vzácný člověk. Stačí na něj pomyslet a hned se usmíváte. To, co se přihodilo Honzovi v době největšího rozletu, kdy už jako mladý herec patřil mezi největší hvězdy, by mnoho lidí zlomilo. Právě to, že nikdy neřešil – a nechtěl řešit – že by za tu nehodu někdo mohl, raději se díval dopředu, to je hlavní myšlenka filmu.

ČESKÁ TELEVIZE VE SPOLUPRÁCI SE ZIPO FILM PRODUCTION
UVÁDÍ

DOKUMENTÁRNÍ CYKLUS ADOLFA ZIKY

SAMETOVÉ STOPY

ANEB

30 LET SVOBODY VE 30 OBRAZECH

NÁMĚT, SCÉNÁŘ, REŽIE: ADOLF ZIKA

KAMERA: JAN PIVOŇKA ZVUK: PAVEL DVOŘÁK STŘIH: MATĚJ BERAN PRODUKCE: STANISLAVA ZIKOVÁ VEDOUcí VÝROBY: PETR HASALÍK
ČESKÁ TELEVIZE - KREATIVNÍ PRODUCENTKA: ALENA MÜLLEROVÁ VÝKONNÝ PRODUCENT: JIŘÍ VLACH ARCHIVY: SVĚTLANA TVRDÍKOVÁ
PRODUKCE: ROBERT RIEDL MARTINA JOKEŠOVÁ DRAMATURG: HANA STIBRALOVÁ

Sametové stopy

od neděle 17. 11. na ČT1

30 let svobody ve 30 obrazech uznávaných fotografů pohledem režiséra a fotografa Adolfa Ziky

Cyklos krátkých dokumentů ukazuje zlomové okamžiky naší doby od listopadu 1989 až do současnosti. „Hlavní myšlenkou bylo vybrat třicet ikonických fotografií, které svým obsahem, významem, ale i přesahem symbolizují dění, události či náladu ve společnosti daného roku a dohromady pak tvoří v celku jakýsi film o třiceti políčkách. Ten nám pak umožní nahlédnout do naší dávné i nedávné minulosti a skrze vyvolané pocitové paměťové reakce zahájit uvnitř nás proces jakéhosi hodnocení svobodné cesty naší země, ale i vlastních životů,“ říká fotograf **Adolf Zika**.

Každý díl obsahuje kratičké přiblížení fotografa, pokračuje představením klíčového snímku, okolností jeho vzniku, přiblížením místa, času a dějinného kontextu prostřednictvím archivů či rozhovorů s pamětníky. Fotografie z jednotlivých let jsou jakousi trestí doby, která před námi ubíhá v obrazech klíčových momentů připomínajících, co se dělo v České republice a čím žila společnost v oblasti politiky, sportu nebo kultury.

Projekt zahajuje Jan Šibík slavnou fotografií z listopadu 1989 s názvem Sametová revoluce. Jde o fotografii z Národní třídy, kde se poprvé střetl průvod studentů se složkami SNB. Na dalších fotografiích jsou zachyceny jiné významné momenty, například odchod sovětských vojsk, rozpad Československa, návštěva papeže Jana Pavla II., obří záplavy na Moravě, vítězství českých hokejistů v Naganu nebo pohřeb Václava Havla. Diváci uvidí významné fotografie tvůrců, jako jsou např. Jindřich Štreit, Bohdan Holomíček, Karel Cudlín, Tomki Němec nebo Dana Kyndrová.

„Zdánlivě banální záležitost - fotografie, okolnosti vzniku a tehdejší hudební hit, dá divákovi dějinný přehled v nečekaném kontextu. Budí emoce, vzpomínky, nostalgie, možná i lehké mrazení. Je důležité si připomínat události dobré i špatné. A je to nesmírně poučné a potřebné,“ uzavírá kreativní producentka **Alena Müllerová**.

námět, scénář, režie: Adolf Zika **dramaturgie:** Hana Stibralová
výkonný producent: Jiří Vlach **kreativní producentka:** Alena Müllerová

Konspirace 89

premiéra v úterý 19. 11. na ČT2

Nejznámější mýty a konspirační teorie o sametové revoluci

Až nepravděpodobně rychlý spád listopadových událostí, nedotažená vyšetřování exponentů komunistického režimu, skartace části materiálů bezpečnostních složek a obecná lidská tendence uchylovat se k dramatictějším a barvitějším výkladům daly vzniknout mnoha konspiračním teoriím, které historický pohled na listopad 1989 provázejí a tvoří alternativní pojetí historie. Tvůrci se zaměřili na zkoumání těchto teorií a mýtů z pohledu nejnovějších historických poznatků. Hovořili s tehdejšími aktéry z obou stran, historiky i samotnými konspirátory. Spíše než ambicí všechny tyto teorie objasnit je ale donutit diváky se nad nimi kriticky zamyslet. „První konspirační teorie ohledně listopadových událostí se objevily už v roce 1990, ale tehdy ještě nikdo neměl dostatek informací, aby je potvrdil, nebo vyvrátil a byly považovány za směšné. Jak doba postupuje, čím dál více lidí opouští romantickou představu, že studenti vyšli do ulic, přidali se k nim chartisté a umělci a společným zpěvem porazili komunismus. Je jasné, že ekonomický pád sovětského impéria byl nezadržitelný a Rusové už neměli prostředky, aby drželi v područí své satelity. Mnoho informací ukazuje, že komunistická nomenklatura věděla, že se systém hroutí a připravovala se na budování nových pozic. Často kladenou otázkou je také role KGB,“ říká režisérka **Andrea Sedláčková** a kreativní producentka **Alena Müllerová** dodává: „V roce 2009 jsme se při příležitosti dvacátého výročí v pořadech vracely především ke vzpomínkám pamětníků a hybatelů událostí roku 1989. Po dalších deseti letech je pohled již jiný, více analytický, méně nostalgický. Proto je možné se na dějiny podívat v širším kontextu, hledat síly, vlivy, ale i náhody, které utvářely naše dějiny.“

scénář a režie: Andrea Sedláčková **dramaturgie:** Rebeka Bartůňková
kamera: Tomáš Pavelek, David Cysař **vedoucí produkce:** Tereza Podlipná
výkonný producent: Jiří Vlach **kreativní producentka:** Alena Müllerová

Soud nad českou cestou

premiéra ve středu 20. 11. na ČT2

Česká společnost stojící před rozsudkem vlastní třicetileté minulosti

30 let demokracie v České republice v reflexi soudního přelíčení spojujícího herce v rolích žalobkyně, obhájce a soudce s reálnými lidmi – svědky a jedenáctičlennou porotou. Výhodiskem pro tento soud je programové prohlášení Občanského fóra „Co chceme“ z listopadu 89, jehož nenaplnění je předmětem žaloby a soudního jednání.

Žaloba je podána na celý český národ ve třech bodech tohoto prohlášení: socioekonomické oblasti, vzdělávání a životního prostředí. O verdiktu hlasuje jedenáctičlenná porota složená z lidí vybraných napříč českou společností.

„Soud nad českou cestou je televizní film spojující v sobě hrané části napsané pro herce scenáristou a bezprostřední reakce autentických lidí, kteří v pořadu vystoupí a vyjadřují se v úloze svědků nebo poroty dle svého svědomí, názorů, přesvědčení. Chtěli jsme vytvořit pořad ke třicátému výročí sametové revoluce, který se nebude zabývat událostmi před třiceti lety, ale tím, kam jsme za ty roky od revoluce jako společnost došli a jak jsme naplnili to, co jsme si na konci roku 89 snili, že jednou jako Češi, jako společnost, chceme a můžeme být,“ říká kreativní producent **Dušan Mulíček**.

scénář: Petr Minařík **režie:** Robert Sedláček **kamera:** Jan Šustr
dramaturgie: Lenka Marešová **vedoucí produkce:** Jan Čumpelík
výkonný producent: Pavel Plešák **kreativní producent:** Dušan Mulíček
hraji: Alois Švehlík, Gabriela Míčová, Tomáš Bambušek

Ročník 89

premiéra ve středu 20. 11. na ČT art

Když se v jednom ročníku sejde Karel Dobrý, Vanda Hybnerová, Ondřej Kepka nebo Hana Ševčíková

Prvním hereckým ročníkem, který dovedl k absolutoriu na pražské DAMU velký český herec Boris Rösner, byli studenti, kteří do školy v Karlově ulici nastoupili na podzim roku 1988. Než se stačili pořádně rozhlédnout, byl tu Palachův týden, pak petice Několik vět, později listopad 1989. Rok, který celý ročník zásadním způsobem poznamenal. Milovali a ctili svého profesora a drželi při sobě. Přátelské vztahy navázané ve škole přetrvaly do současnosti. Někteří ve studiu vytrvali, jiní odešli, někteří vystudovali, ale žijí se dnes jinak. Někteří už odešli natrvalo z tohoto světa. Na studium nastupovali s určitými ideály, někteří s nimi opouštěli i DAMU a vplouvali do nové svobodné doby. Jak na to vše pohlížejí dnes? Proč někteří z nich zanechali herectví a jak se na dobu studia a na dnešní časy dívají ti, kteří jsou ve své práci úspěšní, hrají na divadle, ve filmu nebo v televizních seriálech? Dokument jejich spolužáka Ondřeje Kepky nabízí díky záznamům ze studijních let unikátní možnost srovnání.

„K osobnostem tohoto dokumentárního filmu mám velmi osobní vztah. U jedné z jejich inscenací v Disku jsem byl a pomáhal s ní. A mnohé z nich jsem pak potkával dál v profesním i soukromém životě. Velmi si cením jejich otevřených odpovědí, jimiž hodnotí třicet let svého života a vyjadřují své osobní i společenské postoje,“ dodává kreativní producent **Ondřej Šrámek**.

scénář a režie: Ondřej Kepka **kamera:** Robert Novák

vedoucí produkce: Barbora Bernardová **výkonný producent:** Jiří Merunka

dramaturg a kreativní producent: Ondřej Šrámek **účinkují:** Karel Dobrý, Vanda Hybnerová, Petr Rajchert, Hana Ševčíková, Michal Malátný, Otto Rožetzký, Magdaléna Sidonová, Tomáš Petřík a další

Sametová FAMU

premiéra ve středu 13. 11. na ČT art

Studentské vysílání informující o událostech roku 1989 připomene Zdeněk Tyc i Ondřej Trojan

Dokumentární film Sametová FAMU je pohledem dnešní generace studentů na události roku 1989. Většina lidí zná pouze události 17. listopadu jako hlavní milník, kterým se vše „obrátilo“. Pravdou ale je, že studenti FAMU a dalších pražských škol se semkli již v průběhu roku, kdy jejich hněv vůči z kamenělému represivnímu režimu vzrůstal. Rok 1989 pro ně začal bouřlivě demonstracemi během Palachova týdne, pokračoval kulturními protesty kavárny AFFA a aktivitami na mezinárodním festivalu CILECT v Karlových Varech. Po událostech na Národní třídě vznikla mezi studenty myšlenka reagovat na policejní represí vysokoškolskou okupační stávkou a informovat veřejnost o událostech v Praze – tedy začít Studentské vysílání, nezávislé zpravodajství, se kterým se jim podařilo posléze dostat do Československé televize, která se tím – jako státní instituce tak trochu neuvěřitelně – připojila ke studentům.

Studenti Jan Rousek a Lea Petříková shromáždili unikátní materiály, vzpomínky pamětníků a dochované archivy Studentského vysílání, oslovili také současné studenty AMU a UMPRUM, aby s nimi reflektovali tehdejší semknutost studentů uměleckých škol, kterou si pryč v dnešním světě ani neumějí představit.

námět, scénář a režie: Lea Petříková, Jan Rousek **kamera:** Jan Rousek
dramaturgie: Bára Kopecká, Petr Kubica **výkonný producent:** Roman Blaas
producenti: FAMU, Česka televize **kreativní producentka:** Martina Šantavá
účinkují: Zdeněk Tyc, Ondřej Trojan, Eva Papoušková, Jan Hřebejk, Petr Jarchovský, Petr Kotek, Pavel Dobrovský, Pavel Lagner, Andrea Sedláčková a další

Třicet svobodných

premiéra v úterý 3. 12. a 10. 12. na ČT2

Analýza třiceti porevolučních let

Proč má značná část české veřejnosti pocit, že ideály Sametové revoluce zůstaly jaksi nenaplněné, nebo naplněné jen zčásti? 30 let od listopadu 1989 je vhodnou chvílí pro kritickou analýzu očekávání, úspěchů, slepých uliček, emocí a hodnot. Češi se stali aktéry mnohdy klíčových změn. Z velké části to bylo díky osobnosti Václava Havla. Ostatně, byl to právě on, který v únoru 1991 světu oznámil, že Varšavská smlouva prakticky přestala existovat.

Snímek je pokusem o pochopení toho, jak praktická politika souvisí se stavem společnosti. Nejde jen o dokumentární výčet událostí, ale jejich analýzu. Ukazuje se, že pocit spokojenosti či nespokojenosti obyvatelstva se svým osobním a veřejným životem není odvislý jen od dosažené úrovně blahobytu. Ten lze snadno vyjádřit pomocí obvyklých ekonomických ukazatelů, zatímco duševní stav společnosti vyžaduje mnohem jemnější instrumentář. Smyslem filmu je ukázat, že ne každá politika, byť ekonomicky úspěšná, je veřejností vnímána jako něco, co uspokojuje její tužby. „Snažíme se analyzovat těch třicet svobodných let a hledat mimo jiné odpověď na to, proč ve společnosti panuje značné napětí a nespokojenost. Ještě nikdy v historii se přitom Češi neměli lépe než nyní. Rozdělená společnost ale není českou specialitou, stejným problémům čelí mnoho demokratických zemí. I to je tedy demokracie a svoboda. Náš dokument by měl dokázat, nebo aspoň naznačit, že k tak velké skepsi nemají Češi důvod,“ říká autor námětu a dramaturg **Josef Albrecht**.

Dokumentární snímek je rozdělen na dvě části: první (1989-1998) a druhá (1999-2019).

námět a dramaturgie: Josef Albrecht **scénář:** Jefim Fištejn, Petr Jančárek

režie: Petr Jančárek **kamera:** Martin Schinabek **výkonná producentka:** Olga

Grosmannová **kreativní producentka:** Lenka Poláková **účinkují:** Michael Kocáb, Marta Kubišová, Petr Pavel, Petr Pithart, Šimon Pánek, Fedor Gál, Jan Ruml, Petruška Šustrová, Andor Šandor a mnoho dalších

Chceme pochopit významnost uplynulých třiceti let, říká Jefim Fištejn

Jak k třiceti letům svobody v dokumentu přistupujete?

Film není jen faktografická prezentace událostí posledních třiceti let. Je to pokus zobecnit a pochopit, čím těch třicet let bylo významných a jaký závěr můžeme z tohoto nejednoznačného období udělat. Každý z nás by jistě řekl, že ty tři dekády byly neuvěřitelně prospěšné pro společnost jako celek, ale asi bychom se neshodli v čem přesně.

Jakým způsobem jste pracovali?

Nesoustředili jsme se jen na samotné okamžiky, které znamenaly nějaký závažný společenský posun, jako privatizace, lustrace, restituce, opoziční smlouva a tak dále. Zaměřili jsme se také na to, jaké měly tyto záležitosti dopady do hloubky a to skrz pečlivě vybrané respondenty.

Byli pro Vás některé odpovědi respondentů vyloženě překvapující?

Byli jsme mnohokrát překvapeni, například postojem k prezidentovi Václavu Havlovi. Od některých lidí jsme očekávali absolutně kladné hodnocení jeho role, které nepřišlo, a obráceně.

Co bylo na přípravě scénáře tohoto dokumentu nejtěžší?

Nejtěžší byla rovnováha časové osy, na které se tento dokument odehrává. Protože v prvních deseti letech se dějnotvorných událostí odehrálo velmi mnoho. V těch dalších dvaceti už to na ně tak bohaté nebylo a bylo tedy podstatně těžší vybrat a vyhodnotit, čím se budeme zabývat.

Není pro Vás těžké se rozhodnout, kde udělat pomyslnou tečku vzhledem k událostem letošního roku včetně například demonstrace na Letné?

Situaci by nám to zkomplikovalo velmi zásadně, kdyby v důsledku těch událostí došlo k zásadnímu obrátu. Dosud k tomu ovšem nedošlo.

Moje svoboda

premiéra v pátek 15. 11. na ČT art

30 let svobody = 30 autorů = 30 minutových filmů.

Unikátní projekt České televize a časopisu Reflex, který na počest výročí 30 let od sametové revoluce odráží mnoho podob i chápání svobody. Své minutové filmy natočily rozličné osobnosti české kulturní sféry, například Petr Čtvrtníček, Theodora Remundová, Zdeněk Svěrák, Václav Marhoul, Petra Nesvačilová, Ester Geislerová, VOSTOŠ, Jitka Rudolfová, bratři Cabani, Jan Hřebejk, Tomáš Mašín, Jan Bártek, Kamila Zlatuškova a mnozí další. Vzniklé miniatury byly poskládány do rozmanitého kaleidoskopu nálad a žánrů, sahajících od hraného dramatického tvaru přes hudební klip, kreslený film, publicistiku až po prosté vyznání „na kameru“. Jejich autoři pracovali s libovolnou snímací technikou: mobilem počínaje a profesionální kamerou konče. Díky setkání filmových profesionálů a múzických amatérů se Moje svoboda stala manifestem dech beroucí demokratizace „desáté múzy“, která díky technologiím v posledních letech nastala. „Chtěli jsme stvořit pestrou mozaiku chápání slova svoboda, proto zde jsou tvůrci mladí, zkušení i legendární, začínající, neznámí i nadevše proslulí. Zároveň nejde o prvoplánový antikomunistický manifest, topící se v sametových klišé, ale o mozaiku různých pohledů na svobodu, v níž hrají významnou roli i vtip a nadsázka,“ říká tvůrce **Petr Cífka**.

námět: Milan Tesař **režie:** Petr Cífka **výkonná producentka:** Jarmila Hoznauerová
kreativní producentka: Kateřina Ondřejková **účinkují:** Zdeněk Svěrák, Petr Čtvrtníček, Ester Geislerová, Jan Hřebejk a další

Příběhy 20. století II

do neděle 22. 12. na ČT2

Dramatické osudy a příběhy poznamenané převratem v roce 1989

Co se stalo s příslušníky Pohraniční stráže, když se zhroutila železná opona mezi Československem a Západem? Jak si počínali potomci perzekuovaných selských rodů, když se jim náhle otevřela možnost navázat na rodovou tradici a získat zpět kdysi ukradené majetky? Jak dnes hodnotí svou roli někdejší příslušníci SNB, kteří v letech 1988-89 zasahovali proti demonstrantům? Jak prožívali svobodu a následující demokratické roky lidé, postižení v padesátých letech kvůli protikomunistickému odboji? Listopad 1989 symbolizuje zásadní předěl mezi pozdním totalitním režimem a demokracií, od převratu se odvíjela svoboda, která změnila životy všech obyvatel českých zemí. Pro každého jednotlivce však znamenala něco trochu jiného, každý se s ní vyrovnával po svém, každý měl o budoucnosti své vlastní představy...

Šestnáct nových dokumentárních filmů z cyklu Příběhy 20. století navazuje na předchozí stejnojmennou úspěšnou sérii, věnovanou období takzvané normalizace. I tentokrát vznikaly filmy na základě obsáhlých interview, pořizovaných pro archiv Paměť národa s využitím metody a techniky amerického dokumentaristy Errola Morrisa, založené na „očním kontaktu“ a soustředěných výpovědích. I tentokrát autoři ve velké míře využívají archivní filmové a televizní záznamy, dobové fotografie a dokumenty. Téma je však zásadně odlišné a lze je postihnout slovy „předtím“ a „potom“: v jednotlivých filmech se cyklus snaží ukázat, jak listopad 1989 změnil zpovídaným život, jak žili před třiceti a více lety - a jak žijí dnes, jak převrat reflektují. Kromě výše zmíněných pamětníků (pohraničníci, příslušníci SNB, sedláci a další oběti politické persequce) zkoumali autoři například pohled před a polistopadových soudců, někdejších pracovníků Podniků zahraničního obchodu, podnikatelů, studentů, a také lidí, kteří prožili mnoho let na ulici, exulantů či drogově závislých.

Dokumentární filmy, které režírovali Ivo Bystřičan, Robin Kvapil, Viktor Portel a Radim Špaček, a na nichž se jako scénárista a autor většiny interview podílel novinář Adam Drda, mimo jiné ukazují, jak složitou strukturu představuje česká společnost, jak odlišné občanské pohledy a přístupy k životu v ní lze nalézt.

scénář: Adam Drda **režie:** Viktor Portel, Radim Špaček, Robin Kvapil, Ivo Bystřičan

dramaturgie: Jan Bušta **kamera:** Robert Portel, Jan Vlnas, Jan Barcal

výkonná producentka: Kateřina Kovářová

kreativní producentka: Martina Šantavá

Mobilizace Luboše Dobrovského

premiéra v úterý 3. 12. na ČT2

Život Luboše Dobrovského je velkým příběhem 20. století

Dokumentární vyprávění časově zasahuje do dvou totalit - nacistické a komunistické - do období první republiky i do svobodné éry po roce 1989. Novinář, disident a politik, ale také překladatel z ruštiny a polštiny zasáhl významným způsobem do historie naší vlasti. Působil v letech 1990-92 jako československý ministr obrany, v letech 1992-96 byl kancléřem prezidenta Václava Havla a v letech 1996-2000 českým velvyslancem v Ruské federaci. Působil jako redaktor zahraniční redakce Československého rozhlasu a dopisovatel v Moskvě. Kvůli aktivitám na „nesprávné straně“ skončil za normalizace v dělnických profesích a působil v disentu. Stal se jedním z prvních signatářů Charty 77. Po roce 1989 vstoupil do vysoké politiky, kde nebývale energicky zhodnotil tyto své osobní i profesionální zkušenosti.

scénář a režie: Pavel Štingl **dramaturgie:** Hana Stibralová **výkonný producent:** Jiří Vlach
koproducent: K2 s.r.o. **kreativní producentka ČT:** Alena Müllerová

Strážce paměti Ján Langoš

premiéra v úterý 10. 12. na ČT2

Zápas se zlem neskončil v listopadu 89

Životní příběh disidenta a politika Jána Langoše – jedné z nejvýraznějších postav našich společných dějin se Slováků, očima jeho partnerky, přátel i oponentů a režiséra **Břetislava Rychlíka**. Ten k dokumentu dodává: „Považovali jsme za důležité prostřednictvím osudu a příběhu Jána Langoše ukázat v roce třicátého výročí pádu totalitního komunistického režimu, že střety s projevy zla a nesvobody neskočily v listopadu 1989. Vznikl první a zásadním způsobem zpracovaný odkaz disidenta a jednoho z vůdců sametové revoluce na Slovensku Jána Langoše. Přes desítky překážek, výhrůžek a fyzického napadání jeho rodiny vybudoval na Slovensku Ústav paměti národa jako otevřenou instituci, která prostřednictvím odkrývání stigmat minulosti má napomoci pochopit lépe současnost a dívat se do budoucnosti. Jeho život přetrhla tragická a dosud neobjasněná autonehoda u obce Drienovec na východě Slovenska. Ján Langoš je pro mne jedním z lidských vzorů v této rozkolísané a mnohdy neuchopitelné době.“

scénář: Alexander Balogh **režie:** Břetislav Rychlík

dramaturgie: Rebeka Bartůňková **kamera:** Jiří Strnad

výkonný producent: Jiří Vlach **kreativní producentka:** Alena Müllerová

Dvojí tvář spartakiád

premiéra v úterý 12. 11. na ČT2

Od dobře promazaného stroje po diskotéku

Díky bohatému množství archivních materiálů nabízí dokument rozsáhlý vhled do minulosti československých spartakiád, které byly jednou z výstavních skříní minulého režimu. Pět spartakiádních ročníků představuje proměny socialistické společnosti. Zatímco v roce 1955 ukazovaly spartakiádní sestavy společnost jako dokonale fungující stroj, v šedesátých letech se nosilo rozjásané pojetí spartakiády s lidskou tváří, které se v normalizačních letech proměnilo v doklad jistoty, stability a rodinného štěstí, aby se v závěrečném roce 1985 za doprovodu hitu Michala Davida proměnilo v jeden velký mejdan. Co se naopak neměnilo, byla dokonale zvládnutá organizace celé akce od technického zázemí Strahovského stadionu přes logistiku statisíců cvičenců, zásobování potravinami až po hromadnou dopravu. „Spartakiády představují příležitost, jak lépe porozumět dynamickému vztahu československé společnosti a komunistické diktatury. Tento dokument je jakousi vizuální polemikou s převládajícím pohledem na společnost během komunismu jako na pasivní objekt mocenské ideologické manipulace,“ říká autor scénáře **Petr Roubal** a autor knihy *Československé spartakiády*, za niž byl oceněn cenou Magnesia Litera a při jejíž tvorbě nashromáždil rozsáhlý obrazový materiál.

scénář: Petr Roubal, Tereza Bernátková **režie:** Tereza Bernátková

dramaturgie: Jakub Mahler, Lenka Marešová, Jan Gogola ml.

výkonná producentka: Kateřina Kovářová

kreativní producent: Dušan Mulíček

Epocha mezi srpnem a listopadem

premiéra v úterý 26. 11. na ČT2

Jak se legitimizoval a rozpadal komunistický režim ČSSR očima samotných představitelů tehdejší moci

Dokumentární film režiséra Jana Rouska zkoumá období takzvané normalizace od vpádu vojsk do Československa až po rozklad komunistického režimu na konci osmdesátých let. Zcela unikátně pohledem samotných představitelů tohoto režimu. Umožňuje tak nahlédnout příčiny rozpadu autoritativního systému přímo prostřednictvím vládnoucí vrstvy, protože právě skrze ni uplatňovala KSSS svoji moc nad Československem. Po nástupu Michaila Gorbačova na pozici generálního tajemníka se ale českoslovenští funkcionáři ocitli v nové situaci, kterou museli řešit. Jejich vzpomínky umožňují nahlížet na již mnohokrát zpracované téma překvapivě a zároveň analyticky. Svůj pohled na situaci přinášejí například Milouš Jakeš, Rudolf Hegenbart, Oskar Krejčí, Alojz Lorenc, Vladimír Dlouhý, ale také režisér Jiří Svoboda anebo vedoucí Kanceláře prezidenta republiky Gustáva Husáka František Šalda a další.

Autor dokumentu skrze rozhovory s těmito respondenty pátrá, jak se v druhé polovině dvacátého století komunistický režim legitimizoval a co a jak ovlivňovalo jeho akceptaci mezi jeho občany. Zároveň film zobrazuje atmosféru v rámci KSČ, jednotlivé strategie a zájmy členů, jejich drobné půtky a šarvátky, které se rozuzlují přímo do vzrušeného dění v listopadu 1989. Hledá odpovědi na otázku, jak si chtěli vládnoucí činitelé moc udržet, za jakých okolností byli ochotni akceptovat její předání a také co pro ně znamenala volba Václava Havla prezidentem.

režie a kamera: Jan Rousek **dramaturgie:** Jan Gogola ml.

odborná spolupráce: Michal Macháček **producent:** Martin Kohout - GPO Platform s.r.o.

koproducenti: Česká televize – kreativní producentka Věra Krincvajová, FAMU

podpořil: Státní fond kinematografie

Konec věčných časů

premiéra v úterý 12. 11. na ČT2

Rok 1989 podle denních zpráv Státní bezpečnosti v podání Oldřicha Kaisera

17. listopad 1989 byl vyvrcholením procesu, který započal v české společnosti mnohem dříve. Širší podporu veřejnosti nabyl nejpozději na počátku roku 1989. Oficiální i neoficiální sdružení i jednotlivci, kteří se dostali do konfliktu se systémem státně řízeného myšlení a hospodářství, měli v té době již dostatečný potenciál na to, aby se v tehdejší ČSSR začala formovat občanská společnost. Hlasy dosud mlčící většiny způsobovaly ÚV KSČ značné starosti. Pozornost jim proto věnovala i Státní bezpečnost. Z monitoringu StB předávaného ÚV KSČ navíc vyplývá, že vládnoucí moc se už nemohla spolehnout ani na členy vlastní strany, ani na příslušníky sovětské armády, prostě na nikoho...

„Prvotní inspirací pro náš dokument byl záznam z výsledku maminky Stanislava Devátého, na který jsem narazila v archivu ČT. Na jednu stranu je to strašné, když čekáte v noci na nádraží na pětadesátiletou paní, která nepřijede, protože ji na udání zadrželi na hraničním přechodu. Na druhou stranu ale, když vidíte, jak ohromnou intelektuální převahu má paní Devátá nad pracovníkem StB, který se ji snaží „nachytat“, tak se prostě musíte smát. A přesně na téhle hranici strachu a smíchu jsme se snažili postavit celý dokument,“ popisuje dramaturgyně **Eva Langšádlová**.

Dokumentární kabaret Konec věčných časů se odehrává od půlnoci 14. ledna do odpoledne 17. listopadu roku 1989 na různých místech dnešní České republiky. Kromě Oldřicha Kaisera, který tlumočí denní zprávy StB, v něm jako mluvčí účinkují Zdeňka Patoušová, Anna Freimanová, Pavel Kačírek, Hana Holcnerová, Jan Rampich, Jindřich Petrlík, Bára Štěpánová, Roman Rákosník, Stanislav Devátý a Jana Dvorská. V archivních materiálech Československé televize dále vystupují tehdejší moderátoři zpráv, ministr obrany ČSSR Milán Václavík, vedoucí tajemník Městského výboru KSČ v Praze Miroslav Štěpán a generální tajemník ÚV KSČ Miloš Jakeš.

námět a dramaturgie: Eva Langšádlová **scénář:** Pavel Žáček
režie: Mojmír Kučera **kamera:** Petr Hykš **vedoucí produkce:** Johana Vejvodová
výkonný producent: Jiří Merunka **kreativní producent:** Ondřej Šrámek
hlas pracovníka Státní bezpečnosti: Oldřich Kaiser

Zorka Ságlová

premiéra ve čtvrtek 21. 11. na ČT art

Plastici, Seno-sláma, land art i husitské ženy

Portrét Zorky Ságlové, vystudované textilní výtvarnice v dnes už legendárním ateliéru profesora Antonína Kybala na pražské UMPRUM, malířky, ale především průkopnice land artu a akčního umění v tehdejší Československu. Narodila se v Humpolci v sedlácké rodině a celá její tvorba tak byla bytostně spojená s krajinou.

Snímek představuje stěžejní motivy prací Zorky Ságlové, její rané malby, tapisérie a akce v krajině z šedesátých a sedmdesátých let, jimiž se proslavila po celém světě, mnohdy i v souvislosti s feministickými tendencemi. Házení míčů do průhonického rybníka Bořín, Pocta Fafejtovi, Pocta Obermanovi a především Kladení plín u Sudoměře. Právě tato Ságlové reflexe jednání husitských žen je i druhou dějovou linkou filmu a pokusem o rekonstrukci ve světě dnes tak oslavované umělecké akce. Film zároveň využívá dobové dokumentace objektivem Jana Ságla, zejména v podobě černobílých fotografií, ale i raritních videí, které pořídil po tom, co si díky Jiřímu Kolářovi opatřil v sedmdesátých letech kameru. Prostřednictvím jeho vzpomínek a úvah, stejně jako výpovědí dcery Ságlových Aleny a několika kunsthistoriků (Milan Knížák, Lenka Šimková, Markéta Vinglerová), mapuje tvůrčí vývoj a zásadní okamžiky autorčina profesního i soukromého života.

scénář a režie: Lucie Klímová **kamera:** Yvona Teysslerová
dramaturgie: Jakub Režný, Tereza Adámková
výkonný producent: Roman Blaas **producent:** Česka televize
koproducent: Galerie Miroslava Kubíka
kreativní producentky: Martina Šantavá, Veronika Korčáková

Vratislav Effenberger aneb Lov na černého žraloka

premiéra ve středu 27. 11. na ČT art

Surovost života a cynismus fantasmie

Vratislav Effenberger patřil k jedné z nejmýzrajnějších osobností české kultury druhé poloviny 20. století. Po odchodu Toyen a Jindřicha Heislera do exilu a především po smrti nejmýzrajnější osobnosti první fáze surrealismu Karla Teigeo se stal vůdčí osobou, organizátorem, ale i reformátorem surrealistického hnutí u nás. Zároveň tuto sféru přesahoval svými postoji, které ho v sedmdesátých letech postavily po bok signatářů Charty 77. Více než třicet let po jeho smrti nahlíží dokument na jeho tvorbu i osobní život s odstupem a dává šanci dílo vzhledem k novým kontextům docenit. Součástí této šance je i jedinečný přístup k autentickým dobovým osobním materiálům a pozůstalosti Vratislava Effenbergera.

scénář: David Jařab, František Dryje **režie:** David Jařab

producent: Viktor Schwarcz - Cineart TV Prague **koprodukce:** Česká televize – kreativní producent Petr Kubica **výkonná producentka ČT:** Kateřina Kovářová

podpořil: Státní fond kinematografie

Ceny Paměti národa

premiéra v neděli 17. 11. na ČT2

Čest, svoboda a lidská důstojnost nejsou jen prázdná slova

Devátý ročník Cen Paměti národa, který se odkazuje ke třicetiletému výročí pádu železné opony, ocení pět osobností z Česka, Slovenska, Polska, Německa a Maďarska, které se zachovaly ve zlomový okamžik svého života statečně a inspirativně. Ceny předají a krátký projev přednesou respektované společenské osobnosti na slavnostním večeru v Národním divadle v Praze. Příběhy laureátů představí dokumentární filmové portréty, které zachycují dramatické epizody z jejich života.

režie přímého přenosu: Michael Čech **režie medailonků oceněných laureátů:**

Radim Špaček **výrobci:** Česká televize a Post Bellum, o.p.s.

výkonná producentka: Klára Dražanová **vedoucí produkce:** Alena Markvartová

kreativní producent: Petr Mühl **vysílatelé:** Česká televize, Český rozhlas a Rozhlas a televízia Slovenska

Koncert vzájemného porozumění

v pondělí 18. 11. na ČT art

Legendární Má vlast zpátky na Staroměstském náměstí

Rafael Kubelík národu – tak zní podtitul koncertu, který se v červnu 1990 konal na Staroměstském náměstí v Praze. Spojené orchestry České filharmonie, Státní filharmonie Brno a Slovenské filharmonie řídila světová dirigentská legenda Rafael Kubelík (1914–1996), který v roce 1946 zahajoval a zároveň uzavíral první ročník festivalu Pražské jaro. Po únorovém komunistickém puči v létě 1948 emigroval, přesto dál šířil slávu české hudby a výkonného umění po celém světě. Postupně stanul v čele Chicagského symfonického orchestru, londýnské královské opery Covent Garden, Symfonického orchestru Bavorského rozhlasu a Metropolitní opery v New Yorku. Po sametové revoluci se vrátil do vlasti, aby po dvaadvaceti letech v exilu znovu dirigoval Smetanovu Mou vlast – nejdříve při zahájení mezinárodního hudebního festivalu Pražské jaro 12. května 1990 a o měsíc později uvedl toto geniální dílo na Koncertu vzájemného porozumění v srdci památné Prahy.

režie: Jan Bonaventura

Hudba a moc

premiéra v pondělí 18. 11. na ČT art

Barman Tomáš Hanák míchá koktejl sta let české hudby

Vítejte v novém Baru Století, kde se roku 1918 – se vznikem samostatného Československa – začal odehrávat příběh o vztahu hudby a mocenského zřízení. Co činí z hudby často využívaný politický nástroj, jaký vliv má hudba na lidské myšlení a jaký účinek má na masové davy? Na to v novém stylizovaném dokumentu Pavla Jandourka odpoví nestárnoucí barman Tomáš Hanák a plejáda jeho štamgastů z řad slavných muzikantů a hudebních odborníků. Hudba totiž efektivně působí na rozumovou i citovou stránku člověka. To z ní činí nesmírně účinný nástroj, který řád nastoluje, upevňuje, legitimizuje, ale i kritizuje, zpochybňuje a boří. A to odjakživa. Jak prohlásil již Platón: Je třeba uvarovat se zavádění nového druhu hudby. Neboť nikde se nezmění způsoby hudby, aniž tím budou otřeseny nejdůležitější zákony státu. Změnil se však v dnešní době přístup moci k hudbě?

scénář: Vladimír Strakoš, Pavel Jandourek **režie:** Pavel Jandourek

kamera: Petr Vejslík **dramaturgie:** Michal Utíkal

vedoucí produkce: Renata Vlčková **výkonná producentka:** Kateřina Kovářová, Jan Makalouš **kreativní producent:** Jiří Hubač **účinkují:** Tomáš Hanák, Michael Kocáb, Jaroslav Hutka, Jiří Černý, Ondřej Havelka, Jiří Suchý a další

SVOBODA!!!

premiéra v pátek 15. 11. na ČT art

Ostravský Gong rozezní 30 let svobody

Tomáš Klus, Dan Bárta, Aneta Langerová, Michal Prokop, Michal Pavlíček, Vladimír Merta, Vlasta Třešňák, Monika Načeva, Markéta Konvičková a Honza Křížek s Blue Effectem mimo jiné zahrají a zazpívají písně, které divákům připomenou ostrůvky svobody v dobách nesvobody i atmosféru listopadových ulic. Moderátorských rolí se ujmou Ester Janečková a Petr Rajchert.

dramaturgie: Marek Dohnal **kreativní producent:** Marcel Nevín

pořadem provedou: Ester Janečková a Petr Rajchert

Koncert pro všechny slušný lidi

v sobotu 16. 11. a v neděli 17. 11. na ČT art

Koncert jako demonstrace všeobecné podpory předpokládaným změnám

Unikátní autentická rekonstrukce přímého přenosu na tehdejší dobu převratné akce z 3. prosince 1989, kdy v reakci na postupné politické změny se na pódiu objevili poprvé po dvaceti letech například Karel Kryl nebo Marta Kubišová. Koncert uvádíme k 30. výročí Sametové revoluce a během dvou večerů diváci uvidí mimo jiné účinkující jako: Bratři Ebenové, Vladimír Mišík, Jarek Nohavica, Jaroslav Hutka, Jan Spálený, Hudba Praha, Vítkovo kvarteto, Žlutý pes, Tři sestry, Psí vojáci a desítky dalších.

režie: Adam Rezek **dramaturgie:** Radim Smetana **účinkují:** Jiří Černý, Roman Lipčák, Václav Havel, Pavel Landovský a další

Výjezdní doložka pro Dubčeka

premiéra v pondělí 18. 11. na ČT2

Portrét jedné z hlavních osobností pražského jara

Alexander Dubček byl v roce 1988 oceněn udělením doktorátu honoris causa univerzitou v Bologni, ovšem jeho cestě do Itálie a samotnému převzetí ocenění předcházely neuvěřitelné peripetie. Diváci se seznámí s mašinérií československých mocenských orgánů, které měly neomezenou moc a rozhodovaly i o tom, kdo dostane povolení vycestovat do západních zemí. Dubček byl od roku 1970 pod neustálým dohledem StB, jeho rodina vzpomíná na okamžiky bezmoci, často hraničící s absurditou. Detailní pohled na druhou polovinu Dubčekova života dokreslují archivní záběry a hrané rekonstrukce okamžiků, kdy se rozhodovalo o jeho budoucnosti.

scénář a režie: Juraj Lihosit **dramaturgie ČT:** Jan Handl

Něžná '89

premiéra v neděli 17. 11. na ČT2

Revoluce po slovensky

Roku 1989 se říká rok zázraků. Zmizel starý svět rozdělený ideologiemi, zbavili jsme se bezprostředního ohrožení jadernou apokalypsou a skončila éra nesvobody. V tom roce v Sovětském svazu vládl Gorbačov a vrcholila jeho perestrojka. Ekonomické a politické problémy způsobily, že se východní velmoc pomalu vzdala nadvlády nad středoevropskými zeměmi. V Československu vznikly desítky nových iniciativ, svoje stanoviska a protesty sepisují i slovenští sociologové a herci. Jak probíhal podzim roku 1989 v Bratislavě? 17. listopad zmobilizoval lidskou solidaritu a ledy se prolomily i na Slovensku. Nejprve padl komunistický monopol na televizní vysílání a informace, potom zakotvení vlády jedné strany ústavou a nakonec československá železná opona. Tři pilíře padly za pouhých 21 dní.

režie: Peter Gerža **dramaturgie ČT:** Jan Handl

Milda

premiéra v úterý 26. 11. na ČT2

Vítěz Ceny studentské poroty Česká radost MFDJ Ji.hlava 2017

Ve filmu Milda má divák ojedinělou příležitost nahlédnout nejen do mentality a myšlení bývalého generálního tajemníka a nejmocnějšího muže tehdejšího Československa Miloše Jakeše, ale také nabízí unikátní pohled do zákulisí nejvyšších pater komunistické politiky. Autorský dokument Pavla Křemena přináší sled situací, rozhovorů, konfliktů a konfrontací. Jakeš ale ze svého přesvědčení neustoupil ani o kousek a ve filmu vystupuje jako ideologický fanatik, který zároveň působí jako přívětivý soused Milda. Z této kombinace pak vyplývá podoba politického zla s lidskou tváří.

scénář a režie: Pavel Křemen **dramaturgie ČT:** Dušan Jurčík

Filmy připomínající 30 let svobody

Zlatý podraz

premiéra ve středu 27. 10. na ČT1

Filip Březina a Zdeněk Piškula v hlavní roli příběhu mapujícího třináct let basketbalového týmu, který je ovlivněn nejen sportovními ambicemi hráčů, ale i proměnami politické atmosféry v letech 1938–1951. Televizní premiéra koprodukčního snímku ČT o odvaze mladých basketbalistů vychází ze skutečných událostí naší historie.

scénář: Jakub Bažant, Kristina Nedvědová, Jiří Závozda **režie:** Radim Špaček

kamera: Vladimír Smutný **producenti:** Jaroslav Bouček, BUC – FILM

koproducenti: Česká televize - kreativní producentka Jiřina Budíková,

Punchart films, Tipsport, Barrandov Studio **vedoucí produkce:** Jiří Hauzner

dále hrají: Patricia Volny, Jan Hartl, Alena Mihulová, Ondřej Malý, Stanislav Majer, Simona Lewandovská, Jiří Roskot a další

Toman (2 části)

premiéra v neděli 10. 11. a v neděli 17. 11. na ČT1

Neuvěřitelný, ale pravdivý příběh rozporuplné osoby Zdeňka Tomana (Jiří Macháček), šéfa naší zahraniční rozvědky, který významně ovlivnil vývoj v poválečném Československu, bezskrupulózního obchodníka s obrovskou mocí a zásadním úkolem: sehnat peníze, které komunistům vyhrají volby. A Toman peníze sehnat uměl. Pro sebe, pro rodinu i pro stranu. Šmelina, vydírání, kasírování válečných zločinců i jejich obětí. Nešťítel se ničeho. Cena, kterou za svou kariéru zaplatil on i jeho blízcí, byla pak vysoká. Film odkrývá období takzvané třetí republiky, temné roky 1945–1948 a příběh člověka, o kterém se nikdy nemluvilo.

námět: Frank Reiss **scénář:** Zdenka Simandlová, Ondřej Trojan **režie:** Ondřej Trojan

kamera: Tomáš Sysel **producent:** Ondřej Trojan, Total HelpArt T.H.A.

koproducenti: PubRes, Česká televize - Kreativní producent Kristián Suda, Rozhlas a televízia Slovenska, Fortuna Film und TV, Barrandov Studio a.s.

výkonný producent: Michaela Syslová produkce: Luděk Valchář **film podpořil:** Státní fond kinematografie, Audiovizuální fond (SR), Státní fond kultury ČR

hraji: Jiří Macháček, Kateřina Winterová, Kristýna Boková, Stanislav Majer, Marek Taclík, Roman Luknár, Lukáš Latinák, Tatiana Pauhofová a další

Hovory s TGM

premiéra v sobotu 16. 11. na ČT2

Podzim 1928. Do letního sídla prezidenta Masaryka (Martin Huba) v Topolčiankách přijíždí spisovatel Karel Čapek (Jan Budař), aby prezidentovi oznámil, že jejich kniha rozhovorů je téměř hotová, a také mu chce nabídnout část honoráře. Masaryk však Čapkovi nečekaně oznámí, že ji nebude možno vydat, neboť si to nepřeje jeho rodina. Rozčarováný a rozhozený Čapek nijak neskrývá své podráždění, čehož si pochopitelně všimne i Masaryk, ale své stanovisko nijak změnit nehodlá. Čapek však kvůli knize obětoval nemálo svého času a hodlá prezidenta o vydání knihy přesvědčit stůj co stůj.

námět: Pavel Kosatík **scénář:** Pavel Kosatík **režie:** Jakub Červenka

kamera: Jan Malíř **producent:** Jakub Červenka, Bednafilms

koproducenti: Karel Janeček, Jan Čep, Alexander Smík, Daniel Kachut, PFX, Fantomas production (SK) **výkonný producent:** Luděk Valchař

produkce: Anna Balážiová **film podpořil:** Audiovizuální fond (SR), Společné století, MŠMT, Ministerstvo zahraničních věcí České republiky **hrají:** Martin Huba, Jan Budař a další

Polojasno

v úterý 12. 11. na ČT2

Třicáté výročí událostí 17. listopadu 1989 připomene ČT filmovým přepisem knihy reportáží Václava Bartušky „Polojasno“. Autor předlohy byl jako student členem parlamentní Komise pro vyšetřování událostí 17. listopadu a jeho deníkové zápisy z období působení Komise jsou autentickým svědectvím vnímání skutečnosti v čase bezprostředně po pádu totalitního režimu. Tato dokumentární rekonstrukce odhaluje především úpornou snahu odcházející moci zbavit se jakékoli zodpovědnosti nejen za události na Národní třídě, ale za represivní složky komunistického režimu vůbec. Jednotlivé situace vyšetřování však postupně odhalují i smutnou skutečnost, jak hluboce byla celá společnost touto anonymní mocí prostoupena a paralyzována.

hrají: Ondřej Kavan, Rudolf Hrušínský ml., Josef Vinklář, Jan Hrušínský, Tatiana Vilhelmová, Jiří Maria Sieber, Václav Postránecký a další **režie:** Filip Renč

Čiara

premiéra v sobotu 16. 11. na ČT2

Pětatřicetiletý Adam Krajňák je otcem tří mladých dcer, ale především hlavou slovensko-ukrajinského gangu, který se zabývá pašováním cigaret. S blížícím se vstupem Slovenska do schengenského prostoru se však chystá velké zpřísnění hraničních kontrol a mezi pašeráckými skupinami vzrůstá napětí. Kvůli náhodně zmařenému kontrabandu nemůže Adam splatit dluh mocnému ukrajinskému mafiánovi Krullovi, navíc se staví proti jeho plánům na pašování tvrdých drog. Události nabírají příliš nečekaný spád a Adam bude muset překročit i hranice, které pro něj dosud byly tabu.

scénář: Peter Balko **režie:** Peter Bebjak **kamera:** Martin Žiaran
produkce: Wanda Adamík-Hrycová **koprodukcce:** Wandal Production, Garnet International Media Group, RTVS, HomeMedia Production **hraji:** Tomáš Mašťalík, Emília Vášáryová, Andy Hryc, Zuzana Fialová, Eugen Libezňuk

Všichni dobří rodáci

v neděli 17. 11. na ČT1

Dnes už legendární film začíná v jedné malebné moravské vesnici v květnu 1945. Sedlák František, varhaník Očenáš, „kradák“ Pyřk a další kumpáni tady prožívají nejkrásnější dny svého života. Večer se scházejí v hospodě U Vola při vínku a muzice, kde má prim bezstarostný muzikant a piják Zášinek. Přichází však únor 1948. Vesnice se rozděluje na dva nesmiřitelné tábory a poklidné časy kamarádkých rodáků končí.

hraji: Radoslav Brzobohatý, Věra Galatíková, Vlastimil Brodský, Eva Blažková, Waldemar Matuška, Marie Málková, Vladimír Menšík a další **režie:** Vojtěch Jasný

Návrat ztraceného ráje

v úterý 19. 11. na ČT2

Poetický film o domově, nevyzpytatelnosti osudu, lásce, toleranci a odpuštění. Tak lze charakterizovat snímek, jímž se po třiceti letech vrátil na plátna českých kin režisér Vojtěch Jasný. Vojtěch Jasný se také vrátil do moravské vsi Bystré, kde v roce 1968 natočil svůj slavný, velmi záhy však také trezorový snímek Všichni dobří rodáci. Návrat ztraceného ráje volně navazuje na tento legendární snímek. Hlavní postavou nového příběhu je český emigrant, profesor filmové větve jedné z newyorských uměleckých škol Jan Poutník. Ani skutečnost, že žije na druhém konci světa, nezeslabila jeho vzpomínky na dětství a rodný kraj.

hrají: Vladimír Pucholt, Ingrid Tímková, Adam Davidson, Emília Vášáryová, Vlastimil Brodský, Ondřej Vetchý, Jana Brejchová, Jiří Sovák, Radoslav Brzobohatý, Věra Galatíková a další **režie:** Vojtěch Jasný

Národní třída

v kinech od 26. září

Nejpřekládanější kniha Jaroslava Rudiše, která zaznamenala velký ohlas hlavně v Německu a v Česku a před pěti lety byla nominována na Magnesii Literu, vstoupila do kin jako celovečerní film Národní třída kombinující dramatický příběh s černým humorem.

Kdysi tady všude byl jen temný les, dnes tu stojí panelákové sídliště. Právě tady je doma chlápek, kterému nikdo neřekne jinak než Vandam. Žije sám v bytě na okraji Prahy a každý den doma cvičí, aby byl v kondici. Večer, když sídlištěm bloudí divoká zvířata, chodí se svými kumpány na jedno. Vandam se snaží udělat dojem na Lucku, která v sídlištní hospodě točí pivo. Často a rád se porve. Je znalec dějin a válek. Má pocit, že svět míří k zániku, že se schyluje k velké bitvě. A tak cvičí, aby byl na tu poslední rozhodující bitvu nachystaný. A taky k tomu vychovává Psychu, mladého kluka, se kterým natírá střechy panelových domů. Kumpáni z hospody Vandamovi přezdívají „národní hrdina“. Prý dal tehdy v Listopadu na Národní třídě dějiny jednou ranou do pohybu. „Vandam má rovnou několik vlastností až nadmíru typických pro dnešní dobu. Vedle jeho životní frustrace, která spočívá v tom, že nezvládl adaptaci na nový společenský systém, je tu i narcismus, asi hlavní psychická choroba naší doby. A přes to, a možná i kvůli tomu, je to sympaťák, který má dobré srdce a v tom, co cítí a dělá, má asi tak stejně pravdu jako vy a já,“ říká o hlavním hrdinovi režisér **Štěpán Altrichter** a dodává: „A o tom ten film možná taky trochu je: že by se lidé neměli paušalizovat a že by se nad nimi neměl ohrnovat nos jen proto, že mají třeba jiné názory.“

scénář: Jaroslav Rudiš, Štěpán Altrichter **režie:** Štěpán Altrichter

kamera: Cristian Pirjol **střih:** Jan Daňhel **zvuk:** Sebastian Schmidt, Florian Marquardt, Ivan Horák **hudba:** Reentko Dirks, Clemens Christian Poetzsch

producent: Negativ – Pavel Strnad, Petr Oukropec **koproducenti:** Česká televize – kreativní producent Michal Reitler, ZDF – Jörg Schneider, ARTE – Olaf Grunert

film podpořil: Státní fond kinematografie a Eurimages **hrají:** Hynek Čermák, Kateřina Janečková, Jan Cina, Václav Neuzil, Jiří Langmajer, Jiří Šoch, Martin Sobotka, Andrej Polák, Ivana Jirešová, Luboš Šplíchal, Martin Siničák a další

Amnestie

v kinech od 14. listopadu

Akční vztahový thriller Amnestie, který se z části natáčel přímo v autentickém prostředí Leopoldova, ve věznici v Mladé Boleslavi, v Národním divadle v Praze i v bytě Václava Havla, přinese na plátna největší vzpouru ve vězeňské historii Československa. Pozoruje ji očima jednoho z vězňů z prostředí věznice pro nejtěžší zločince v Leopoldově, jehož příběh se uzavře během divoké vzpoury. Spolu s ním a jeho ženou sleduje i další dva páry, které jsou vzájemně propletené a spojují je Havlovy amnestie a následné události v Leopoldově, vše se odehrává na pozadí obrovských a rychlých změn po revoluci 1989. „Amnestie je jedním z prvních filmů obracející se k historii, kterou většina z nás pamatuje. Nabízí první variaci na novodobé dějiny a já se na výsledek moc těším,“ říká představitelka hlavní role Aňa Geislerová.

scénář: Maroš Hečko, Beata Grünmannová, Marek Janičík **režie:** Jonáš Karásek

dramaturgie: Maja Hriešik **kamera:** Tomáš Juríček **producenti:** Maroš Hečko,

Peter Veverka, Ivan Juráš, Jiří Konečný, Nataša Ďuričová

koproducenti: Česká televize, Zuzana Balková, Mayo Hurajt

podpořil: Audiovizuální fond SR

hrají: Aňa Geislerová, Marek Majeský, Marek Vašut, Jana Olhová, Natálie Germani, Juraj Bača, Norbert Lichý, Roman Luknár, Ján Jackuliak

Den pádu cenzury (24. a 25. listopadu na ČT2)

Večer 24. listopadu 1989 se na prvním programu objevil pětiminutový sestřih ze zásahu 17. listopadu. Mimořádně byl zařazen také pořad Sondy o současné situaci nejen v Praze, ale také v regionech. Další den vysílání ČST konečně srovnalo krok se společenským děním a začalo plnit to, po čem od začátku týdne volali televizní zaměstnanci.

Spříznění volbou

V době vzniku velmi otevřeného svědectví o horečnaté politické atmosféře pražského jara a volbě generála Ludvíka Svobody prezidentem ČSSR (1968).

Režie: Karel Vachek

Sedmikrásky

Kudy chodí, tudy provokují. Slavný film režisérky Věry Chytilové o dvou Mariích a o bludném kruhu pseudohodnot a pseudovztahů (1966).

hrají: Jitka Cerhová, Ivana Karbanová, Julius Albert, Jan Klusák, Marie Češková, Marcela Březinová a další.

režie: Věra Chytilová

Případ pro začínajícího kata

Film režiséra Pavla Juráčka, od jehož úmrtí uplynulo 30 let, na motivy Gulliverových cest od Jonathana Swifta (1969).

hraji: Lubomír Kostelka, Klára Jerneková, Slávka Budínová, Milena Zahrynowská, Pavel Landovský a další.

režie: Pavel Juráček

Smuteční slavnost

Není pohřeb jako pohřeb. Někteří se mocní velmi obávají. Jeden z vrcholných snímků české kinematografie (1969).

hraji: Jaroslava Tichá, Ludovít Kroner, Josef Somr, Jana Vychodilová, Lída Roubíková, Jan Kühmund, Gustav Opočenský a další.

režie: Zdenek Sirový

Lítost

Rudolf Hrušínský starší a Jan Hrušínský v příběhu o generačním míjení a poutech mezi otcem a synem (1970).

dále hrají: Vlasta Chramostová, Rudolf Hrušínský, Jan Hrušínský, Jiří Schmitzer, Jiří Lír, Robert Vrchota a další. **režie:** Evald Schorm

Žert

Křivdu spáchanou na člověku nelze tak snadno smýt. Josef Somr, Jana Dítětová a Luděk Munzar ve filmové adaptaci románu Milana Kundery (1968).

dále hrají: Evald Schorm, Jaroslava Obermaierová, Věra Křesadlová a další. **režie:** Jaromil Jireš

Ucho

Jiřina Bohdalová a Radoslav Brzobohatý v českém trezorovém filmu o moci a strachu (1970).

dále hrají: Jiří Císler, Miloslav Holub, Jaroslav Moučka, Ladislav Křiváček, Alois Mottl, František Němec a další.

režie: Karel Kachyňa

Svědectví pro výstrahu

Otta Bednářová v epizodě z cyklu Zvědavá kamera odkrývá pozadí inscenovaného procesu, ve kterém byla nespravedlivě odsouzena takzvaná Velká rada (1968).

režie: Milan Tomsa

Spalovač mrtvol

Rudolf Hrušínský v hlavní roli tragikomického příběhu podle stejnojmenné novely Ladislava Fukse v nové restaurované verzi (1968).

dále hrají: Vlasta Chramostová, Vlasta Chramostová, Jana Stehnová, Miloš Vognič, Ilja Prachař, Zora Božinová, Eduard Kohout a další

režie: Juraj Herz

Hoří, má panenko

Slavná komedie Miloše Formana, v níž se tancuje, krade a hasí (1967).

hrají: Jan Vostrčil, Josef Šebánek, Ladislav Adam, Vratislav Čermák, František Debelka, Václav Novotný, František Paska a další.

režie: Miloš Forman

Skřivánci na niti

Smutná komedie Jiřího Menzela na motivy knihy Bohumila Hrabala Inzerát na dům, ve kterém už nechci bydlet (1969).

hrají: Rudolf Hrušínský, Václav Neckář, Jitka Zelenohorská, Vladimír Ptáček, Naďa Urbánková, Vlastimil Brodský, Ferdinand Krůta, František Řehák.

režie: Jiří Menzel

Kladivo na čarodějnice

Ďábel je vynalézavý. Český film na motivy románu Václava Kaplického (1969).

hrají: Elo Romančík, Vladimír Šmeral, Soňa Valentová, Josef Kemr, Lola Skrbková, Jiřina Štěpničková, Marie Nademlejnská.

režie: Otakar Vávra

Vyloženě rodinná historie

Příběh jedné obyčejné rodiny, který nenechá nikoho na pochybách, že z prostoru privátního míří k obrazu společenskému, k absurditám doby, ovládané totalitní mocí (1969).

hrají: Bohuš Záhorský, Ladislav Křiváček, Petr Haničinec, Jan Tříška, Vladimír Menšík a další. **režie:** Jaroslav Dudek

Podezření

Příběh čtyř mužů, zatčených v době nacistické okupace při náhodné razii v hotelu malého města (1970).

hraji: Vlastimil Brodský, Rudolf Hrušínský, František Husák, Pavel Landovský, Zdenka Smrčková **režie:** Jan Matějovský

Konec velké epochy

Jak se zachovat, když zeměkouli okupují mimozemšťané? Fiktivní drama Jindřišky Smetanové oceněné na festivalu Prix Italia (1965).

hraji: Jana Dítětová, Vladimír Šmeral, Martin Růžek, Jaroslav Cmíral, Vladimír Ráž, Jana Gýrová, Ferdinand Krůta, Vlastimil Brodský a další. **režie:** Antonín Moskalyk

Co tomu říkáte, pane Werich?

Rozhovory Vladimíra Škutiny s Janem Werichem tentokrát na téma cenzura. Jan Werich hovoří o cenzuře od starého Říma po druhou světovou válku. Vzpomíná, jak obcházeli cenzory s Voskovcem během představení nebo jak Werich mučil cenzora (1968).

režie: Antonín Vomáčka

Spravedlnost pro Selvina

Rudolf Hrušínský v černé komedii o muži, který proti své vůli zasvětil život boji za spravedlnost. Televizní film na motivy povídky Karla Čapka a v režii Jiřího Weisse (1968).

dále hraji: Klaus Schwarzkopf, Jiřina Šejbalová, Míla Myslíková, Věra Tichánková, Josef Kemr, Bohumil Šmída, Jiří Holý a další. **režie:** Jiří Weiss

Projekty podpořené Českou televizí

výstava

Komunikace 89 aneb státní převrat bez internetu

Originální událostí k připomenutí výročí sametové revoluce nabízí výstava nazvaná **Komunikace 89 aneb státní převrat bez internetu**. Tu je možné zhlédnout od 11. října do 30. listopadu denně od 14 do 19 hodin ve výstavním prostoru naproti fotbalovému stadionu Sparty na Letenské pláni. Výstavní a komunikační projekt, který pořádá autorský tým z chystaného Památníku ticha, prožitkovou formou přibližuje komunikační a mediální pozadí zlomových okamžiků politického převratu roku 1989, a to nejen samotného 17. listopadu. Poukazuje především na datum 25. listopadu, kdy došlo k pádu cenzury, a mladším ročníkům tak přiblíží, jak se „dělala revoluce“ bez internetu a sociálních sítí.

Výstava Komunikace 89 mladším generacím například ukazuje, jak se šířily informace v dobách, kdy neexistovaly sociální sítě, internet či mobilní telefony. Všem návštěvníkům pak nabídne návrat do časů za soumraku totalitního režimu, kdy o proměnách země rozhodovalo množství lidí na ulicích, a kdy o velikosti pouličních manifestací rozhodovala pouze schopnost šíření informací o prorežimními médii utajovaných událostech. „Výstavou chceme upozornit na symbolický počátek otevřené komunikace, na faktickou revoluci listopadového převratu, jíž je návrat k vlastní identitě a svobodě slova,“ říká organizátor výstavy **Pavel Štingl** a pokračuje: „Jen díky individuálnímu rozhodnutí tři čtvrtě milionu občanů a jejich veřejně projevené vůli se totiž 25. listopadu 1989 uskutečnila největší národní manifestace dvacátého století, přímým přenosem Československé televize se rozšířila do celé republiky, a tak padla cenzura normalizace.“

komunikace89

výstava

1989 pohledem regionů (Designblok)

Česká televize připravila pro letošní Designblok interaktivní výstavu **1989 pohledem regionů**. Součástí výstavy byly interaktivní obrazovky s archivními videi České televize týkající se nejen listopadových událostí, ale celého roku 1989 v osmi českých krajích tehdejšího Československa. Výstava nabídla unikátní pohled na rok, který znamenal jeden z velkých mezníků novodobé české historie. Návštěvníci se tak mohli přenést o 30 let zpět a podívat se, jak se odehrávala sametová revoluce v různých koutech naší vlasti.

foto: Jakub Junek

výstava

Trabi (Signal festival)

Exodus východních Němců v září a říjnu 1989 byl nepřehlédnutelný. Centrem Prahy proudily davy lidí za svobodou, celkově se přes ambasádu dostalo víc než šedesát tisíc východních Němců do západního Německa. Audiovizuální instalace **Trabi** nabídla vzpomínky obou stran – přihlížejících Čechů, kterým se obrazy Němců lezoucích přes plot ambasády vryly nesmazatelně do paměti, stejně jako příběhy Němců, jejichž cesta za svobodou směřovala přes Prahu. Návštěvníci tak mohli slyšet vzpomínky prvních německých uprchlíků, popelářů, kteří monitorovali dění „z ulice“, či reakci tehdejšího generálního tajemníka ÚV KSČ Miloše Jakeše, který pod tlakem nechal vypravit vlaky s uprchlíky do západního Německa.

výstava

Byli jsme přítom

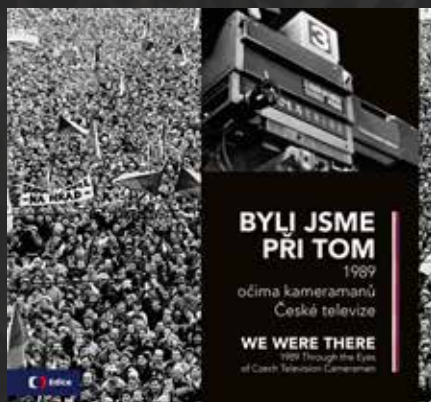
Výstava byla jedním z příspěvků České televize k připomenutí 30. výročí sametové revoluce. Byla složená z doposud nepublikovaných fotografií deseti autorů, z dokumentárních snímků mladých mužů, kteří se postupně, v průběhu dalších 30 let, sešli jako dokumentaristé a obrazoví zpravodajové v redakci kanálu ČT24. Výstava byla k vidění od 19. srpna do 2. září na náměstí Jiřího z Poděbrad, od 24. září se přesunula na Palachovo náměstí před Rudolfinem, kde skončila 11. října. U příležitosti slavnostní vernisáže proběhl s kmotrou Kamilou Moučkovou křest knihy **Byli jsme při tom - 1989 očima kameramanů České televize**.

kniha

Byli jsme při tom 1989 očima kameramanů České televize

Dějiny nejsou příběhem, ale skládají se z příběhů. Každý je vidí jinak, každý je jinak prožívá. Tato kniha nabízí možnost podívat se na tehdejší dynamickou dobu deseti páry očí, které měly lepší schopnost vidět ten správný okamžik tehdejšího času. Kniha je osobní, zejména fotografickou reflexí událostí roku 1989 očima tehdejších studentů žurnalistiky a dalších škol či fotografů a kameramanů, kteří většinou stáli teprve na počátku své profesní dráhy. Dokumentovali první demonstrace začátkem roku 1989 a zejména dramatické listopadové události. Zachytili i momenty symbolizující konec totalitního režimu, ať již v podobě odstraňování ostnatého drátu a volného průchodu přes hranice či první prezidentské inaugurace Václava Havla nebo prvních svobodných voleb po sametové revoluci. Reportážní fotografie nepořizovali v rámci školního či pracovního zadání, ale z vlastní iniciativy, v euforii z převratných událostí té doby a s motivací zachytit alespoň určité momenty zásadní společenské změny. Přes sto sedmdesát fotografií tak zároveň vydává autentické svědectví o autorech samých, o jejich entuziasmu a zápalu pro věc. Publikace je vybavena stručným historickým exkurzem a kalendářem sametové revoluce v Československé televizi.

autoři fotografií: Martin Grošup, Vratislav Hůrka, Michal Hýbek, Evžen Janoušek, Petr Klíma, Pavel Krumphanzl, Pavel Otevřel, Miroslav Plocek, Lubomír Stiburek, Jiří Venclík **historický exkurz:** Adam Havlík, Ústav pro studium totalitních režimů **kalendárium ČST:** Daniel Růžička

Duch minulosti

Interaktivní komiks se snaží dětem skrze napínavý příběh dnešních dětí - Toma a Majky - přiblížit období komunismu v Československu a vysvětlit, co přesně znamenala Sametová revoluce. Jednoho dne Tomáš s Majkou vyvolají na hřbitově ducha zaslužilého vynálezce Karla Horáka. Pomocí kouzla se dostanou do doby před sedmdesáti lety, kde se jim začíná odhalovat příběh z minulosti. Jsou svědky překvapivých zvrátů v přátelství Karla a jeho nejlepšího kamaráda Aloise na pozadí dějinných událostí od padesátých až po devadesátá léta 20. století. „Interaktivním komiksem bychom rádi usnadnili dětem orientaci v komplikovaných moderních dějinách, a to způsobem, který je jim blízký a srozumitelný. V komiksu jsou využity interaktivní prvky, které dětem pomáhají prožívat napínavý příběh společně s hlavními hrdiny a zároveň tak pochopit téma komunistické minulosti Československa a následných let divokého kapitalismu,“ říká kreativní producentka Štěpánka Sunková.

Součástí komiksu je také interaktivní výkladový slovníček dobových pojmů. Komiks je primárně určen pro děti od osmi do dvanácti let.

on-line desková hra

1989: Akce Svoboda

Deset lidí a deset autentických pohledů na tři dekády svobody. Hlavními aktéry kampaně České televize k výročí roku 1989 jsou občané, kteří s diváky sdílejí své osobní příběhy a bilancují nad tím, co jim zásadní změna v roce 1989 dala, ale také vzala. Projekt vzešel z rozsáhlé studie o životním stylu Čechů společnosti Kantar CZ, která se pravidelně opakuje již od roku 1995.

Hra připomíná zásadní historické momenty včetně získání Oscara pro Jana Svěráka za film Ropáci nebo představení Pendolina, stejně tak nejsou opomenuty osobnosti jako Miloš Jakeš, Marta Kubišová nebo Alojz Lorenc. Ve hře navíc zazní hity Ivety Bartošové, Dalibora Jandy, Michaela Kocába nebo skupiny Žentour.

námět, texty a rešerše: Jakub Hošek a Jakub Adamus

programování: Jan Hryz **grafika:** Radek Veselý **ilustrace:** Matěj Pospíšil

dabing: Alexander Hemala **spolupracovali:** Iveta Škrabalová, Tomáš Leschak

výběh hudby: Jan Fiala

Festival svobody

Už počtvrté se spojí organizátoři pražských akcí, aby mohli uspořádat v ulicích, na náměstích i dalších místech 17. listopadu setkání pro všechny, kteří chtějí poděkovat za možnost svobodně žít. Akce se rozšířila do všech koutů České republiky, proto se i dnes na třicáté výročí sametové revoluce otevře Korzo Národní, lidé uctí památku na Albertově, hudebníci odehrají sérii vystoupení včetně velkého Koncertu pro budoucnost na Václavském náměstí, Prahou projde ten samý den satirický průvod, na programu jsou navíc už nyní naučné prohlídky, přednášky a výstavy. Jak je napsáno v Manifestu Festivalu svobody 2019 „Sláva svobodě! Sláva všem svobodným lidem dobré vůle!”

Přehled všeho, co Česká televize připravila k výročí událostí z listopadu 1989, najdete na webu www.ceskatelevize.cz/30letsvobody.

Kontakt pro média
Daniel Maršalík
Tel.: (+420) 261 137 521
Mob.: (+420) 606 464 922
daniel.marsalik@ceskatelevize.cz
© Česká televize 2019

